

# **Etäyhteysien hyödyntäminen perusopetuksessa**

**Tulosten julkistuswebinaari, 8.4.2026**



KANSALLINEN  
KOULUTUKSEN  
ARVIOINTIKESKUS

# ETÄYHTEYKSIEN HYÖDYNTÄMINEN PERUSOPETUKSESSA

## JULKISTAMISSEMINAARI

- 10.00 AVAUSPUHEENVUORO**  
johtaja Hannele Seppälä, Karvi
- 10.10 ETÄYHTEYKSIEN HYÖDYNTÄMINEN PERUSOPETUKSESSA: ARVIOINNIN  
KESKEISET TULOKSET JA SUOSITUKSET**  
arviointiasiantuntija, projektipäällikkö Marita Härmälä, Karvi
- 10.35– KOMMENTTIPUHEENVUORO**  
neuvotteleva virkamies Minna Polvinen  
Opetus- ja kulttuuriministeriö
- 10.45 TULOSTEN POHDINTAA ERI NÄKÖKULMISTA**  
puheenjohtaja: arviointiasiantuntija Risto Hietala, Karvi
- Osallistujat:  
Mirja Tarnanen, Jyväskylän yliopisto  
Juho Norrena, Tampereen kaupunki  
Sanna Eskelinen, Mäntsälän kunta
- 11.45– PÄÄTÖSSANAT**  
**11.55** Salla Venäläinen  
Yleissivistävän yksikön päällikkö, Karvi

**TERVETULOA!**

AIKAKOHTAISTA KOULUTUSPOLTIKAA



KANSALLINEN  
KOULUTUKSEN  
ARVIOINTIKESKUS

## ETÄYHTEYKSIEN HYÖDYNTÄMINEN PERUSOPETUKSESSA

JULKAISUT 1:2026

Marita Härmälä | Risto Hietala | Arja Karttunen | Anne Lahtivirta  
Juho Norrena | Marjaana Veermans | Joonas Raitakari



KARVI

# **Arvioinnin keskeiset tulokset ja suositukset**

**Marita Härmälä, arviointiaisantuntija,  
projektipäällikkö, Karvi**

# Arvioinnin tausta

- Liittyy hallitusohjelman kirjaukseen, jonka mukaisesti hallitus arvioi etäopetuksen hyödyntämisen mahdollisuuksia nykyistä laajemmin perusopetuksessa tarkkarajaisesti säädettyinä esimerkiksi valinnaisten kielten opetuksessa.
- Arvioinnin tuottama tieto tukee opetus- ja kulttuuriministeriön johtaman työryhmän työtä, jossa tarkastellaan väestönkehityksen haasteita perusopetuksessa ([Väestökehityksen haasteita perusopetuksessa tarkastelevan työryhmän loppuraportti](#) )

# Etäyhteyksiä hyödyntävä opetus

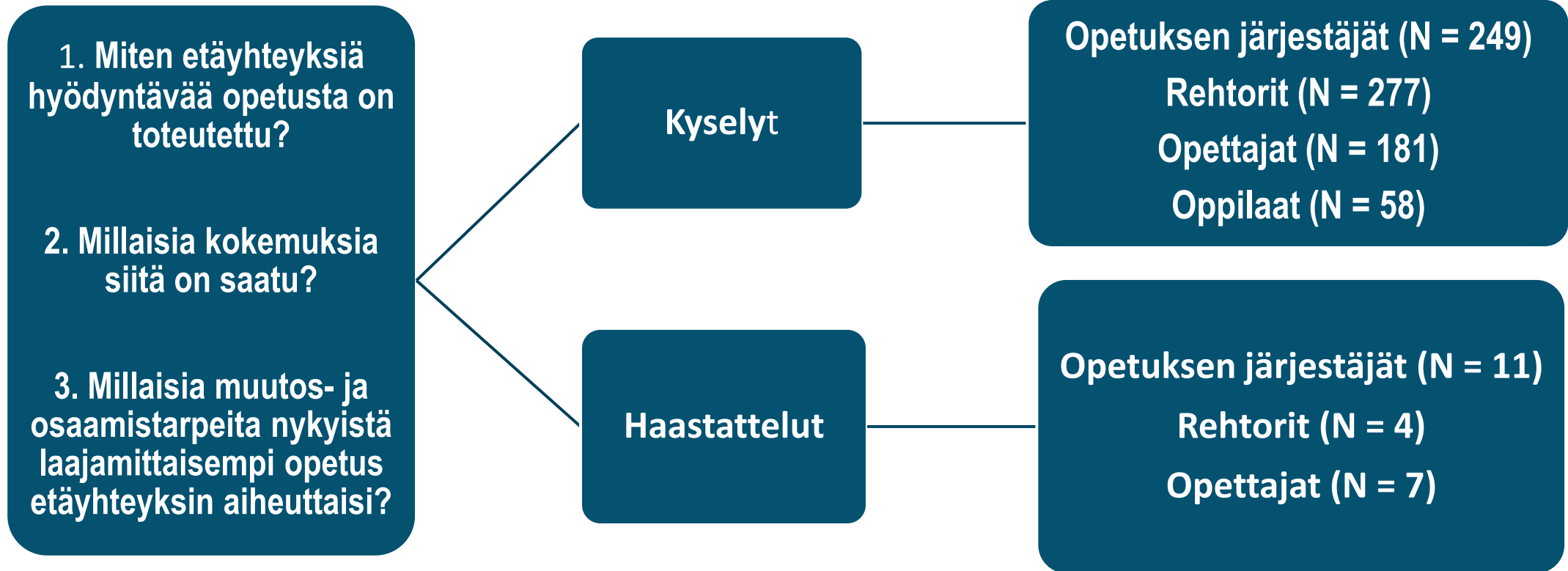
= lähiopetusta, jossa osa opetuksesta etäyhteyden välityksellä lukuvuosisuunnitelman mukaisina työaikoina

= opetustila täyttää lähiopetukselle asetetut vaatimukset, opetusta täydennetään tieto- ja viestintätekniiikan välityksellä

= opetus lapsen tai nuoren lähikoulussa, jossa opettaja on läsnä



# Arviointikysymykset, menetelmä ja informantit



- **Vastanneet opetuksen järjestäjät suuralueittain:** Etelä- ja Länsi-Suomi (74 % ja 71 %), Helsinki-Uusimaa ja Pohjois- ja Itä-Suomi (63 % ja 64 %).
- **Kuntatyypeittäin:** Kaupunkimaiset 62 %, maaseutumaiset kunnat 38 %

# Tulokset tiivistetysti

# 1. Miten etäyhteyksiä hyödyntävää opetusta on toteutettu? 1/2

- Järjestäjien, rehtoreiden ja opettajien kokemus varsin niukkaa tai kokemusta ei lainkaan
- Ei tarvetta tai mahdollisuutta, on kallista, ei kelpoista opettajaa, kuka on vastuussa mistäkin, lukujärjestyksen laadinta vaikeaa
- Oppilaita eri vuosiluokilta ja eri oppiaineissa (vähemmistöuskonnot)
- Toteutustapoja:
  - 1) Monipaikkainen yhteisopettajuus virtuaaliluokassa
  - 2) Yksisuuntainen hybridiopetus, oppilaat eri kouluista
  - 3) Opettajalla samanaikaisesti lähioppilaita ja yksi tai useampi etäyhteyksin opiskeleva oppilas

# 1. Miten etäyhteyksiä hyödyntävää opetusta on toteutettu? 2/2

- Monia eri syitä järjestää:
  - opetustarjonnan monipuolistaminen
  - opsin mukaisen opetuksen tarjoaminen
  - oppilaiden yhdenvertaiset opiskelumahdollisuudet
  - käytännön pakko
  - kelpoisten opettajien antama opetus
- Yhteistyötä monella tasolla: opetuksen järjestäjät, koulut, opettajat
- Kustannukset jakoivat mielipiteitä: laitteet, henkilökunnan koulutus, materiaalit, opetustilat
- Kokemus hälvensi ennakkoluuloja: esim. kustannuksista ja oppilaiden yhdenvertaisuuden vaarantumisesta

## 2. Millaisia kokemuksia opetuksesta etäyhteyksin on saatu?

### **Mahdollisuuksia:**

- Vähemmistöuskontojen sekä A2- ja B2-kielten opetus voidaan turvata
- Koulumatkoista oppilaalle aiheutuvan rasitus vähenee
- Opetuksen järjestäjien, koulujen ja opettajien yhteistyö lisääntyy ja syvenee
- Opetuksen laadukkuus lisääntyy
- Uusien osaamistarpeiden tunnistaminen hyödyttää opettajankoulutusta

### **Haasteita:**

- Oppimisympäristön turvallisuus ja valvojan rooli
- Aikataulutus, ennakkosuunnittelu
- Opettajien pedagoginen osaaminen ja ennakkokäsitykset ”lisätyöstä”

# Suosituksset

**3. Millaisia muutos- ja osaamistarpeita laajamittaisempi opetus etäyhteyksin aiheuttaisi?**

# Oppilaiden näkökulman huomioiminen

- 1. Vaihtoehtoisia perusopetuksen toteuttamistapoja tulee arvioida huolellisesti lasten näkökulmat ja etu huomioiden.**
- 2. Etäyhteyksin toteutettuun opetukseen liittyvät tietoturva- ja tietosuojakysymykset vaativat tarkennuksia.**
- 3. Tarvitaan valtakunnallisia linjauksia siitä, milloin opetus etäyhteyksin on vaihtoehto lähiopetukselle.**

# Koulutuspoliittinen päätöksenteko 1/2

- 1. Tarvitaan valtakunnallista linjausta monipuolisen opetustarjonnan velvoittavuudesta.**
- 2. Tunnistetaan, että opetus etäyhteyksin ei ole keino säästää perusopetuksen kustannuksissa.**
- 3. Valtakunnallisesti tulee pohtia, miten etäyhteyksin toteutetusta opetuksesta aiheutuissa kustannuksissa voidaan huomioida kuntien erityispiirteet.**
- 4. Helpotetaan rekrytointeja ja opettajaresurssien jakamista yli kuntarajojen ja opetuksen järjestäjien välillä.**
- 5. Etäyhteyksin opiskelevaa oppilasta valvovan henkilön kelpoisuus, virkavastuu ja tehtävät tulee määritellä nykyistä selkeämmin.**
- 6. Koulunkäynninohjaajan tehtävät ja vastuut etäyhteyksin toteutetussa opetuksessa tulee määritellä selkeästi.**

## Koulutuspoliittinen päätöksenteko 2/2

- 7. Etäyhteyksin toteutetun opetuksen laajentaminen perusopetuksessa edellyttää, että opetuksen järjestämisen ehdot määritellään selkeästi.**
- 8. Tarvitaan täsmällisempiä linjauksia siitä, milloin etäyhteyksin toteutettu opetus on varteenotettava vaihtoehto, sekä missä tilanteissa ja missä laajuudessa lähiopetusta voidaan täydentää opetuksella etäyhteyksin.**
- 9. Lyhytkestoisten kokeiluhankkeiden lisäksi tarvitaan myös tutkimusperusteista, pitkäjänteistä kehittämistyötä etäyhteyksin toteutetun opetuksen kehittämiseksi ja edistämiseksi.**

# Alueellinen ja paikallinen yhteistyö 1/2

- 1. Kehitetään opetuksen järjestäjien ja koulujen välisiä yhteistyömuotoja opetuksen ja opetustarjonnan monipuolistamiseksi.**
- 2. Jaetaan jo saatuja kokemuksia etäyhteyksin toteutetun opetuksen kustannuksista ja käytännön järjestelyistä ennakkoluulojen hälventämiseksi ja uusiin opetuskokeiluihin rohkaisemiseksi.**
- 3. Yhteistyöhön kannustavaa työilmapiiriä tulee kouluissa edistää aktiivisesti ja tukea henkilöstöä uusien toimintamallien kokeilemisessä.**
- 4. Vahvistetaan opettajien välistä yhteistyötä yli kuntarajojen, jotta opetus etäyhteyksin voidaan toteuttaa laadukkaasti ja oppilaiden tarpeet huomioiden.**

## Alueellinen ja paikallinen yhteistyö 2/2

- 5. Lisätään moniammatillista yhteistyötä opetusta valvovan opettajan, substanssiopettajan, koulunkäynnin ohjaajan, erityisopettajan ja S2-opettajan välillä.**
- 6. Etäyhteyksin toteutetun opetuksen resurssointia varten tulee laatia alueellisesti ja paikallisesti yhtenäiset sekä selkeät käytänteet.**
- 7. Rakennetaan työjärjestykset yhteistyössä opetuksen järjestäjien kanssa.**

# Osaamistarpeet

- 1. Etäyhteyksin toteutettu opetus tulee nähdä kiinteänä osana jokaisen opettajan pedagogista osaamista.**
- 2. Opettajille on luotava joustavia mahdollisuuksia osaamisen kehittämiseen koko urapolun ajan.**
- 3. Opettajankoulutukseen tarvitaan enemmän digipedagogiikkaa erilaisten oppimistilanteiden toteuttamiseksi.**
- 4. Oppilaiden kokemuksia etäyhteyksin toteutetusta opetuksesta tulee selvittää laajemmin.**
- 5. Kouluissa tulee olla tekninen tuki opettajien saatavilla ongelmatilanteita varten.**

# Kiitos!

Hankesivu / Tulosraportti: [Etäyhteyksin toteutetun opetuksen hyödyntämismahdollisuudet perusopetuksessa | Kansallinen koulutuksen arviointikeskus \(Karvi\)](#)



OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

# Huomioita etäyhteyksiä hyödyntävään opetukseen perusopetuksessa: Karvin arvioinnista ja hallitusohjelmasta

Webinaari 8.4.2026

Neuvotteleva virkamies Minna Polvinen

# Selvitys perustuu hallitusohjelman kirjaukseen

Pääministeri Orpon hallitusohjelma **Vahva ja välittävä Suomi**

*Luku: Esi- ja perusopetus*

- ”Hallitus arvioi etäopetuksen hyödyntämisen mahdollisuuksia nykyistä laajemmin perusopetuksessa tarkkarajaisesti säädettyinä esimerkiksi valinnaisten kielten opetuksessa.”

# Väestökehityksen haasteita perusopetuksessa käsitellyt työryhmä

- Toimikausi 1.3.2024–28.2.2026.
- Loppuraportti sisältää tilannekuvan väestökehityksestä perusopetuksen näkökulmasta ja työryhmän tehtäviin kuuluvat ehdotukset.
- Työn tueksi selvitys perusopetuksen tilannekuvasta erilaistuvissa kunnissa (*Jyväskylän yliopisto*) ja arviointi etäyhteyksiä hyödyntävästä opetuksesta perusopetuksessa (*Karvi*).

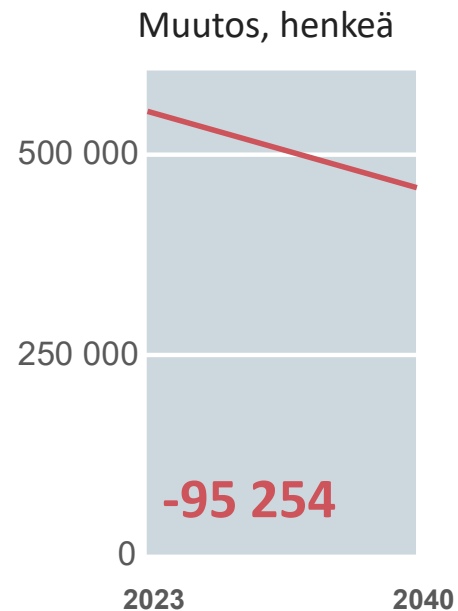
”

*Miten  
varmistamme lasten oikeuden  
yhtenäiseen koulutukseen  
koko maassa, kun  
väestökehitys eriytyy alueiden  
ja kuntien  
välillä?*

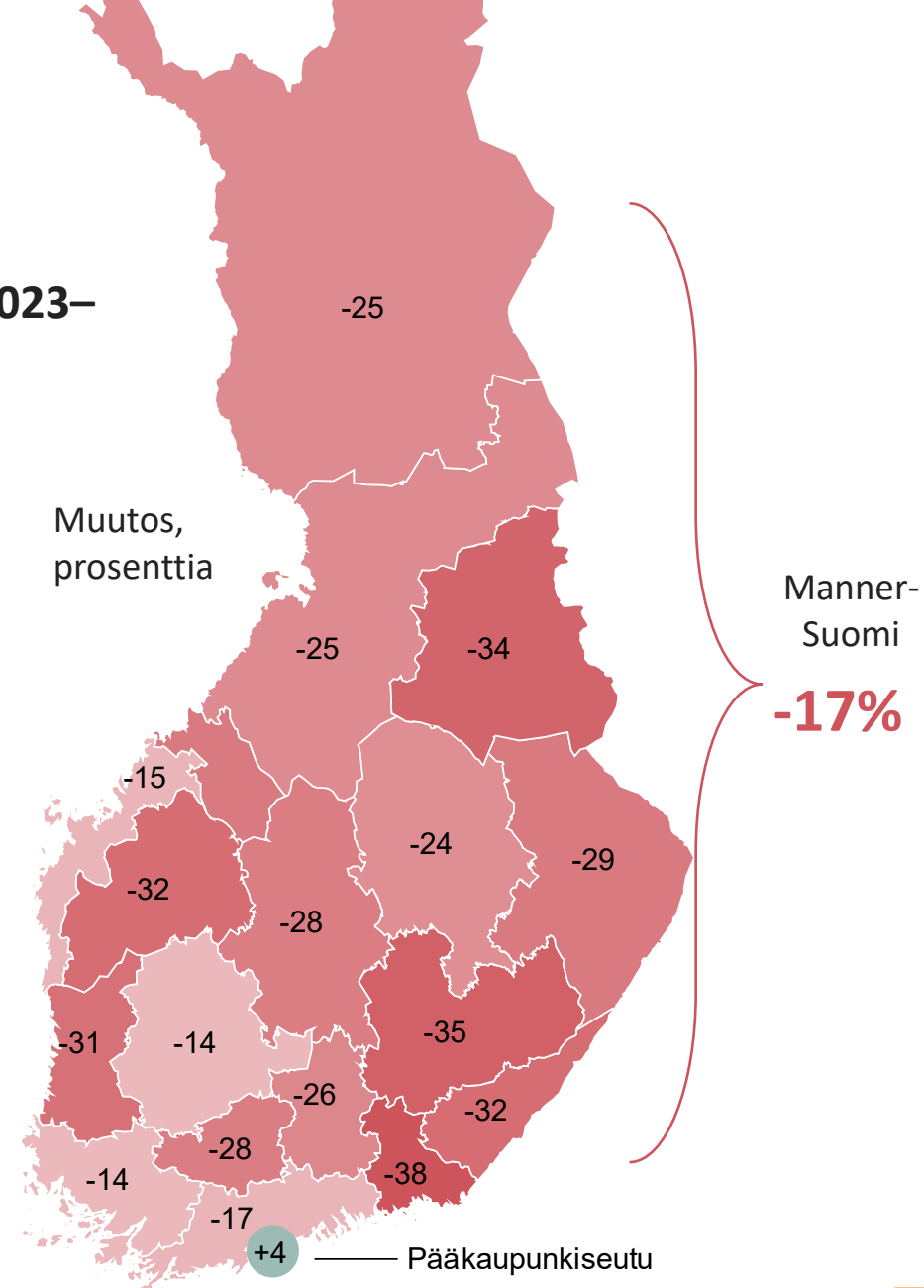
# Perusopetusikäisten määrä romahtaa

- Vuonna 2040 perusopetusikäisiä on yli 90 000 nykyistä vähemmän.
- Kunnat eriytyvät: osassa oppilasmäärä laskee jyrkästi, osassa kasvaa.

## 7–15-vuotiaiden määrä vuosina 2023–2040



Lähde: Tilastokeskus, väestötilasto ja väestöennuste 2024



# Etäyhteyksiä hyödyntävän opetuksen oikeudelliset lähtökohdat 1/2

- Oikeus opetukseen on perustuslaissa turvattu lapsen subjektiivinen oikeus.
- Perusopetus on yleissivistävää koulutusta, ja sillä on sekä kasvatus- että opetus tehtävä. Perusopetuslain lähtökohtana on lähiopetus. Etäyhteyksiä hyödyntävästä opetuksesta ei ole erillistä sääntelyä, vaan siihen sovelletaan samaa lainsäädäntöä kuin lähiopetukseen. Etäyhteyksiä hyödyntävä opetus on kuitenkin valtakunnallisissa perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa tunnustettu opetusmuoto.
- Koska lasten ja nuorten perusopetus on annettava lähiopetuksena, etäyhteyksiä hyödyntävä opetus tapahtuu lapsen tai nuoren lähikoulussa, jossa opettaja on läsnä.
- Oppilaan valvonta ja turvallisuus opetuksen aikana tulee olla järjestetty lain mukaisesti. Koulutilan toiminnan on täytettävä lähiopetuksen vaatimukset.

# 2/2

- Perusopetuslain 3 §:n mukaan opetus tulee järjestää oppilaiden ikäkauden ja edellytysten mukaisesti ja siten, että se edistää oppilaiden tervettä kasvua ja kehitystä. Opetusta suunniteltaessa, järjestettäessä ja siitä päätettäessä on ensisijaisesti huomioitava lapsen etu.
- Kuten muussakin opetuksessa, niin myös etäyhteyksiä hyödyntävän opetuksen toteuttamisessa tulee huomioida tietosuojaan liittyvä sääntely esimerkiksi käytettyjen alustojen ja sovellusten osalta.

# Työryhmän ydinviesteistä

- Lasten määrän pieneneminen **muuttaa väistämättä perusopetuksen järjestämisen edellytyksiä** Suomessa. Kuntien tilanne eriytyy vahvasti perusopetuksen järjestämisessä.
- Erityisesti pienten opetuksen järjestäjien on tärkeää tehdä nykyistä enemmän yhteistyötä perusopetuksen järjestämisessä. Yhteistyön kehittämistä tuetaan parhaillaan OKM:n haussa olevalla valtionavustuksella.
- Erityisesti harvaan asutuilla alueilla **kouluverkkoa tulisi tarkastella kuntarajat ylittäen ja tehdä rakenteellista yhteistyötä perusopetuksen järjestämisessä**. Kouluverkon sopeuttaminen väestökehitykseen on kuitenkin väistämätöntä.
- Laadukkaaseen perusopetukseen investoiminen on olennaista tulevaisuuden Suomen menestykselle. **Ikäluokkien pienenemisestä vapautuvat valtion resurssit eivät saa automaattisesti** vähentää koulutukseen kohdistettuja resursseja. Peruspalveluiden valtionosuusrahoituksen tulee huomioida nykyistä paremmin perusopetuksen järjestämisen olosuhdetekijöitä sekä väestökehityksen tuomia haasteita.

# Työryhmän ydinviesteistä

- Tunnistetaan, että etäyhteyksiä hyödyntävä opetus on mahdollisuus turvata kelpoisten opettajien antama opetus ja monipuolistaa opetusta. Kehittämisessä lähtökohtana on jatkossakin lähiopetus. **Työryhmä esittää seuraavaan hallitusohjelmaan etäyhteyksiä hyödyntävän opetuksen rajattua kokeilua vertailuryhmineen.**
- Etäyhteyksiä hyödyntävän opetuksen **kehittäminen** 2026 käynnistyvissä **kuntayhteistyön pilottihankkeissa** olemassa olevan lainsäädännön puitteissa.
- **Pedagogisen kehittämisen hanke** yhteistyössä opettajankoulutuksen tarjoajien kanssa käyntiin 2026.
- Seuraavaan hallitusohjelmaan esitetylle **rajatulle kokeilulle** toteutetaan **seurantatutkimus**.
- Kehitetään kokeilun tulosten pohjalta **lainsäädäntöä**, minkä jälkeen **opetussuunnitelman päivitystyö**, jossa täsmennetään etäyhteyksiä hyödyntävän opetuksen toteuttamisen edellytyksiä ja soveltamisalaa.

# Jatkoaskeleita

- Yhteistä kehittämistä tarvitaan, erityinen huomio pedagogiseen kehittämiseen.
- Yhteistyö opettajankoulutuksen järjestäjien kanssa olennaisen tärkeää.
- Etäyhteyksiä hyödyntävä opetus ei ole säästökeino eikä sitä tulisi sellaisenaan nähdä.
- Peruskoulun monet tehtävät ja roolit, hyvinvointi, koulutuksellinen tasa-arvo.



# Lämmin kiitos!